

HOOFDSTUK 7 - Zekerheid van een democratische samenleving. Voor iedereen.

7.1. VRIJE KRITISCHE EN PLURALISTISCHE MEDIA

Vrije, kritische en pluralistische media zijn cruciaal voor een democratische samenleving. Zowel traditionele media (radio, televisie, kranten en week- en maandbladen) als nieuwe internetplatformen, sociale media en zelfs games, bieden burgers een venster op de wereld: ze informeren en brengen opinies, leveren een forum aan kritische stemmen en bieden tegelijkertijd de mogelijkheid tot ontspanning, sociale verbondenheid en burgerparticipatie. Daarom is het essentieel dat iedereen toegang heeft tot een betaalbaar, divers en kwaliteitsvol media-aanbod en de vaardigheden kan ontwikkelen om met dat media-aanbod aan de slag te gaan.

We versterken onderzoeksjournalistiek en streven naar betere werkomstandigheden voor journalisten door het sociaal charter dat reeds in voege is voor de audiovisuele sector uit te breiden naar de geschreven pers. We pleiten voor een sterke openbare omroep, die er voor iedereen is en waarin elke Vlaming zich herkent. Zowel de gemeenschaps- als marktversterkende rol van de VRT dient in de nieuwe beheersovereenkomst benadrukt te worden.

RESOLUTIES

resolutie 814 - Vrije, pluralistische en kritische media zijn één van de fundamenten van een democratische samenleving. We voeren daarom een beleid dat enerzijds de onafhankelijkheid van de media garandeert en anderzijds kwaliteit, pluralisme en diversiteit van het media- en journalistieke aanbod waarborgt.

resolutie 815 - Een verdere, ongebreidelde mediaconcentratie is nefast voor de diversiteit aan stemmen. Een kwalitatieve monitoring van het journalistieke aanbod, bovenop de jaarlijkse kwantitatieve analyse van de mediaconcentratie door de Vlaamse Regulator voor de Media moet duidelijk maken of een toenemende concentratie niet leidt tot een inhoudelijke verschraling. Deze monitoring wordt toevertrouwd aan een opnieuw op te richten Steunpunt Media.

resolutie 816 - We stellen de leefbaarheid van de creatieve sector voorop door evenwichtige verhoudingen tussen de publieke en private mediaspelers af te dwingen. We pleiten voor samenwerking tussen de diverse actoren en handelen tegen ongezonde machtsverhoudingen tussen mediaspelers.

resolutie 817 - We voeren een beleid dat kwaliteit in journalistiek ondersteunt. Dit impliceert dat er zowel aandacht gaat naar de noden van onze mediabedrijven, als naar die van de individuele journalisten en alle andere actieve mensen in de mediasector. Voor de mediabedrijven betekent dit een blijvende investerings-, opleidings- en innovatiesteun in functie van pluralisme en kwaliteit van het nieuwsaanbod. Voor de journalisten ijveren we voor correcte arbeidsvoorwaarden, met name door het sociaal charter van de audiovisuele sector uit te breiden naar de geschreven pers. Via de MediAcademie blijven we een uitgebreid nascholingsaanbod voor mediaprofessionals garanderen.

resolutie 818 - We waken erover dat de Raad voor Journalistiek autonoom kan blijven werken en dat de onafhankelijkheid van redacties als voorwaarde gehanteerd wordt bij subsidiëring van nieuwsmedia.

resolutie 819 - We ondersteunen nieuwe kwaliteitsvolle journalistieke projecten door de werking van het Vlaams Journalistiek Fonds verder te verankeren, bijkomend te financieren en ondersteunen kwalitatief hoogstaande, maar economisch niet rendabele onderzoeksjournalistiek via het Fonds Pascal Decroos.

resolutie 820 - Lokaal en regionaal nieuws, dichtbij de mensen is erg belangrijk. Regionale televisie is zeer toegankelijk en heeft hier een belangrijke rol in te spelen. De regionale omroepen moeten het nieuwe wettelijke kader aangrijpen om lokaal en regionaal nieuws te brengen op een manier die alle lagen van de bevolking aanspreekt. Ze worden uitgedaagd en ondersteund om een aanbod te brengen met oog op maximale efficiëntie en goede kijk- en waarderingscijfers. Daartoe worden ze ondersteund met de ontwikkeling van een technologieneutraal meetsysteem dat ontwikkeld wordt samen met alle mediaspelers.

resolutie 821 - We zijn voorstander van een sterke openbare omroep, die er voor iedereen is en waarin iedereen zich herkent. Onderzoek toont aan dat dit een globaal sterk en kwalitatief medialandschap garandeert en dat mensen in landen met sterke onderzoeksjournalistiek ook meer tevreden zijn over het media-aanbod in zijn geheel. De VRT werkt gemeenschapsversterkend doorheen haar eigen werking en via haar aanbod. De openbare omroep krijgt de kans om zich op alle relevante mediaplatformen te ontwikkelen en behoudt een gemengde financiering.

resolutie 822 - Bij de openbare omroep staat de publieke opdracht centraal, met name nieuws en duiding, educatie, kunst en cultuur, en diversiteit. Ontspanning en sport zijn omwille van hun verbindend en toeleidend karakter ook prominent aanwezig, maar één van de wezenlijke taken van VRT is om aandacht te besteden aan datgene wat in een commerciële mediaomgeving minder evident aan bod komt, zoals onderzoeksjournalistiek, berichtgeving over kleine sporten en kunst.

resolutie 823 - De VRT werkt marktversterkend ten aanzien van de particuliere spelers op de mediamarkt en stelt zich daartoe coöperatief op tegenover andere spelers, door samen te innoveren, door samen te werken met de geschreven pers, en ten slotte door te investeren in vernieuwende, creatieve producties in de Vlaamse audiovisuele productiesector.

resolutie 824 - Het VRT-archief wordt verder gedigitaliseerd, bewaard en ontsloten voor het onderwijs en het brede publiek. Het Vlaams Instituut voor de digitale Archivering en ontsluiting van het Audiovisueel erfgoed (VIAA), opgericht in 2013, is daarin een belangrijke en noodzakelijke partner die we verder ondersteunen en haar werking laten uitbouwen.

7.2. MEDIAWIJSHEID EN DE BESCHERMING VAN DE MEDIAGEBRUIKER

Digitale platformen nemen een steeds grotere plaats in ons leven in. Mensen staan op en gaan slapen met Facebook, Instagram of Twitter. Het zijn nieuwe ontmoetingsplaatsen geworden. In het publieke leven en in de klassieke media hebben we gaandeweg duidelijke omgangsvormen en fatsoensnormen afgesproken. Sociale media zijn op dat vlak het Wilde Westen van de vroege 21ste eeuw. Ondertussen verwerft een klein aantal bedrijven gigantisch veel macht over onze aandacht en over onze data, waardoor ze potentieel zo'n grote invloed krijgen dat ze de

democratie in gevaar kunnen brengen. Er zijn nog steeds 170 miljoen Europeanen tussen de 16 en de 74 jaar, die niet beschikken over digitale basis skills.

We zorgen ervoor dat iedereen over de nodige vaardigheden beschikt om zich op een veilige manier op het internet te bewegen en kritisch en creatief om te gaan met media. We verankeren mediawijsheid niet alleen structureel in het onderwijs, maar implementeren dit ook in andere beleidsdomeinen zoals welzijn, inburgering en werk.

Er moet een Belgische Facebookwet komen die duidelijke grenzen stelt aan wat wel en niet kan op sociale media en andere digitale platformen en die de achterliggende bedrijven op hun verantwoordelijkheden wijst. De groei van sociale media heeft ook tot gevolg dat heel wat nieuwe seksuele delicten zijn ontstaan die op vandaag moeten beteugeld worden door strafbaarstellingen verspreid over het strafwetboek. Digitaal gepleegde zedenmisdrijven moeten, net zoals in Nederland, een duidelijke plaats krijgen in ons strafwetboek.

De laatste jaren krijgen we steeds meer te kampen met kwaadwillige actoren die de onderlinge solidariteit en het vrije samenlevingsmodel proberen te ontwrichten. Zij proberen tweedracht en verwarring te zaaien door cyberaanvallen op sociale media, het verspreiden van fake news en manipulatiepogingen van verkiezingen. Dat vraagt om maatregelen die onze maatschappij weerbaar maken tegen dergelijke manipulatiepogingen. Die moeten verder gaan dan het monitoren en tegengaan van propaganda en onwaarheden. De samenleving als geheel moet deze dreiging neutraliseren. Het is aan de overheid, het maatschappelijk middenveld, en onafhankelijke en kritische media om de maatschappij weerbaar te maken tegen valse berichtgeving.

RESOLUTIES

resolutie 825 - Mediagebruikers moeten in staat zijn om hun weg te vinden in het steeds overweldigender media-aanbod, zowel online als offline. We zetten daarom volop in om iedereen de nodige mediavaardigheden aan te leren en versterken daartoe de werking van het Kenniscentrum Mediawijsheid.

resolutie 826 - Bijzondere aandacht bij het aanleren van mediavaardigheden gaat naar de doelgroep kinderen en jongeren. Zij moeten zich ten volle en op een veilige manier kunnen ontplooiën op het web. Daarom krijgt mediawijsheid een verankerde plaats in het onderwijs (van het kleuter tot en met het hoger onderwijs) en besteden we hieraan expliciete aandacht in de lerarenopleidingen en in het nascholingsaanbod voor leerkrachten.

resolutie 827 - We investeren meer in mediawijsheid bij kwetsbare doelgroepen zoals senioren, mensen in armoede en mensen met een beperking. Daarom wordt mediawijsheid verder geïmplementeerd in de reguliere werking van andere beleidsdomeinen als welzijn, inburgering en werk.

resolutie 828 - In onze samenleving wordt de grens tussen reclame en redactionele inhoud steeds vager, denk maar aan zogenaamde 'publireportages' in kranten of magazines en 'influencers' op sociale media. Daarom zetten we in het bijzonder in op het verhogen van reclamewijsheid van de mediagebruiker en moet de reclamewetgeving aangepast worden aan deze realiteit.

resolutie 829 - Welke programma's zijn geschikt voor gevoelige kinderen? We bieden ouders meer houvast door het Kijkwijzer-systeem, sinds vele jaren succesvol in voege in Nederland, dat in 2019 in voege treedt ter vervanging van de oude filmkeuring, verder uit te breiden naar alle media (televisie, dvd, programma's op aanvraag).

resolutie 830 - We zijn gekant tegen het ongeoorloofd verwerven, doorgeven of verkopen van persoonlijke gegevens of het ondoorzichtig bijhouden ervan. Daarom zien we toe op een adequate naleving van de GDPR-richtlijn en garanderen we de optimale werking van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

resolutie 831 - De overheid en haar bedrijven hebben een voorbeeldrol inzake de bescherming van privacy van de burger. De persoonsgegevens van burgers – al dan niet geanonimiseerd – kunnen niet zonder hun toestemming doorgegeven worden aan derden (bv. in het kader van smart city projecten die met steun van de overheid ontwikkeld worden).

resolutie 832 - In tijden van ultrasnelle digitale veranderingen zorgen wij voor regels om mensen tegen mensen te beschermen, tegen haat, hufterig gedrag en misbruik van persoonlijke data. Een Belgische Facebookwet die duidelijke grenzen aangeeft wat wel en niet kan op sociale media en andere digitale platformen. Een nationale regulator evalueert en controleert het betrokken social media platform op de naleving van de Facebookwet en sanctioneert in geval van inbreuk. Die wet moet onder meer pestgedrag blokkeren en bestraffen en gebruikers sensibiliseren. De verspreiding van onwettelijke boodschappen en fake news moeten snel onmogelijk gemaakt worden. Net als bij voedingswaren moet ook informatie op sociale media vergezeld gaan van automatische keurmerken over de oorsprong, aard en kwaliteit. Er komen transparantieplichtingen rond het betaald verspreiden en targeten van boodschappen.

resolutie 833 - Telecomoperatoren hebben de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat hun infrastructuur en geleverde diensten bestand zijn tegen cyberaanvallen en ongeoorloofd gebruikt en hierover structureel te rapporteren aan de bevoegde minister.

resolutie 834 – De groei van sociale media heeft tot gevolg dat heel wat nieuwe seksuele delicten zijn ontstaan die op vandaag moeten beteugeld worden door strafbaarstellingen verspreid over het strafwetboek zoals wraakporno (afbeeldingen of video's van een al dan niet geheel naakte persoon die vrijwillig aan een ander (vaak de partner) zijn gegeven (of door deze zijn gemaakt), die deze op een later moment zonder toestemming van de eerste persoon verspreidt of dreigt te verspreiden), sextortion (gedrag waarbij seksueel materiaal wordt vergaard waarmee de afgebeelde vervolgens wordt afgeperst) en secundaire sexting (het malafide aanmaken, online doorsturen en delen van seksueel getinte berichten of beelden via gsm of internet). Digitaal gepleegde zedenmisdrijven moeten, net zoals in Nederland, een duidelijke plaats krijgen in ons strafwetboek.

resolutie 835 - Voor cyberveiligheid moet er eenheid van commando zijn. Eén nationale veiligheidsstrategie voor onze cyberveiligheid moet een onderdeel zijn van de globale veiligheidsstrategie die de Nationale veiligheidsraad moet uitwerken. We schaffen het centrum voor Cybersecurity af en voegen het bij de bestaande cybereenheden van de politie. We zorgen ervoor dat dit samengevoegde centrum meer bekendheid krijgt bij het grote publiek zodat het uitgroeit tot het eerste aanspreekpunt voor burgers die slachtoffer worden van een vorm van cybercriminaliteit.

resolutie 836 - De Nationale Veiligheidsraad moet opdracht krijgen om een uitgebreide nationale strategie uit te werken, als deel van zijn globale veiligheidsstrategie, om deze dreiging op holistische wijze het hoofd te bieden.

resolutie 837 - Bovenstaande strategie moet worden uitgevoerd door een NVR coördinatieceel die met alle stakeholders het tegengaan van ongeoorloofde inmenging en manipulatiepogingen monitort, bestudeert, plant, en voorziet in training en sensibilisering. Dergelijke coördinatieceel moet er ook op Europees niveau komen.

resolutie 838 - De FOD Financiën moet met de Federale Politie en het OCAD samenwerken om een bijzondere task force te organiseren die geldstromen aan extreme organisaties en subversieve media blootleggen en onderbreken, deze vervolgen en adviseren aan de FOD Buitenlandse Zaken om de landen van herkomst te sanctioneren.

7.3. EEN DEMOCRATISCHE OVERHEID

7.3.1. Efficiënt samenwerkende overheden dicht bij de burger

Omdat de opbouw en organisatie van de overheid mee bepaalt of zij de kwaliteit van ieders leven kan verbeteren, is een goede werking ervan voor ons essentieel. De overheid mag niet blijven steken in goede bedoelingen, zij moet die bedoelingen omzetten in diensten die mensen daadwerkelijk bereiken en hun leven verbeteren. sp.a wil niet alleen een doeltreffende maar ook een efficiënte overheid, die elke cent zorgvuldig gebruikt. Een overheid die bijvoorbeeld niet twee identieke diensten tweemaal aanbiedt en over niet meer betaalde bestuurders beschikt dan nodig. De overheid werkt tenslotte met middelen waar iedereen aan bijdraagt. Dat zorgt voor een morele plicht: die gemeenschapsmiddelen moeten gewoon optimaal aangewend worden.

Efficiëntie en doeltreffendheid gaan bovendien hand in hand met samenwerking. Enkel als het Europese, Belgische, Vlaamse, provinciale en gemeentelijke niveau en hun onderscheiden diensten met elkaar samenwerken, kunnen we u een op mensenmaat gesneden, goede en overzichtelijke dienstverlening waarborgen.

De beslissingen die de overheid neemt en de diensten die zij aanbiedt, hebben alleen zin wanneer zij effectief verschil maken in het leven van mensen, bedrijven en verenigingen. Dit wordt het beste gewaarborgd als beslissingen en hun uitvoering plaatsvinden op het niveau dat het dichtste bij de mensen staat. We moeten met andere woorden de overheid opbouwen met eerbied voor het subsidiariteitsbeginsel.

RESOLUTIES

resolutie 839 - Voor sp.a is het van wezenlijk belang dat de overheid niet alleen effectief is, maar ook efficiënt. Dat wil zeggen dat zij zorgvuldig en zuinig moet omgaan met de fiscale middelen en sociale bijdragen die de inwoners aan haar toevertrouwen. Verspilling van middelen is immoreel en tast het draagvlak van de sociale verzorgingsstaat aan. Dat wij tegen verspilling van publieke middelen zijn, betekent niet dat wij voor een hyperslanke overheid zijn. De overheid moet zo omvangrijk zijn als nodig om haar publieke taken te vervullen.

resolutie 840 - Er moet voldoende ruimte voor opleiding en loopbaangroei gegarandeerd worden. Ruimte voorzien voor statutair personeel is wenselijk.

resolutie 841 - De overheid is gelaagder en meer opgedeeld dan ooit. Om in haar dienstverlening dubbel werk of tegenspraak tussen verschillende overheden en hun diensten te vermijden, moeten deze intensief samenwerken. Voor sp.a mag de complexiteit van de overheid zich niet vertalen in een onoverzichtelijke en tijdrovende dienstverlening. De ingewikkelde staatsstructuur mag alleen een back office aangelegenheid zijn. De eindgebruiker moet voor één enkele dienst te maken krijgen met één enkel loket - dankzij overheden die voor en achter de schermen samenwerken.

resolutie 842 - De wil tot samenwerking bij ambtenaren uit verschillende lagen en afdelingen van de overheid wil sp.a versterken door ambtenaren stage te laten lopen op de diverse

diensten en niveaus van de staat. Alleen zo zullen zij voldoende vertrouwd raken met hun collega's met wie zij moeten samenwerken om een coherente en efficiënte dienstverlening te waarborgen. Ook een sfeer van verantwoordelijkheidszin in overheidsdiensten is noodzakelijk voor de bevordering van samenwerking tussen ambtenaren van verschillende lagen en afdelingen van de overheid.

resolutie 843 - Politieke beslissingen en hun uitvoering moeten plaatsvinden op het niveau dat het dichtste bij mensen, bedrijven en verenigingen staat, tenzij het noodzakelijk is dat een hoger niveau die neemt.

7.3.2. Een democratische én participatieve overheid

De overheid kan haar draagkracht en legitimiteit alleen behouden als zij opgebouwd is volgens democratische beginselen.

Dit betekent vooreerst dat iedereen de overheid effectief moet kunnen sturen via verkiezingen en controleren langs het publieke debat in de media. Hiervoor is het essentieel dat de overheid en haar besluitvorming transparant zijn en toegankelijk voor media en publiek.

Vervolgens betekent dit dat het democratische middenveld aan het beleid deelneemt: sp.a wil dat de expertise, terreinkennis en democratische legitimiteit van het georganiseerde middenveld (vakverenigingen, mutualiteiten en werkgeversorganisaties..) gebruikt wordt bij het maken en uitvoeren van het beleid, op gebieden waar zij in thuis zijn. Zowel op federaal als op Vlaams niveau.

Vrije verkiezingen zijn een belangrijk onderdeel van een democratisch georganiseerde samenleving. De moderne burger is zijn passieve rol echter al lang ontgroeid. Er zijn vandaag meer mensen en verenigingen dan ooit tevoren die beschikken over de kennis, het netwerk en de mediatoegang om actief bij te dragen aan het beleid. Het rechtstreeks betrekken van burgers bij het beleid is dan ook een noodzakelijke aanvulling op de vandaag bestaande indirecte democratie. Het is dan ook de taak van de democratische overheid om van die nieuwe mogelijkheden van participatie gebruik te maken.

RESOLUTIES

resolutie 844 - sp.a wil een overheid die haar inwoners toegang verschaft tot alle relevante overheidsdocumenten en zo transparant en controleerbaar mogelijk handelt. Waar openbaarmaking de openbare orde en openbare veiligheid van de bevolking en de privacy van burgers in gevaar brengt, mag de overheid toegang tot documenten weigeren. Documenten over vertrouwelijke onderhandelingen die voorafgaan aan een politieke of bestuurlijke beslissing, moet de overheid pas na die beslissing openbaar maken.

resolutie 845 - Voor sp.a betekent een democratische overheid ook deelname van het democratische middenveld aan het beleid. Enerzijds gaat het om de traditionele domeinen waar deelname van het middenveld al meer ingeburgerd is: bij de totstandkoming en uitvoering van het sociale en economische beleid, het arbeidsmarktbeleid en het gezondheidsbeleid willen wij de vakbonden, de mutualiteiten en de werkgeversorganisaties nauw betrokken zien. Anderzijds pleiten we voor een veel grotere participatie van middenveldorganisaties op andere beleidsdomeinen zoals armoede, milieu, klimaat, mobiliteit, cultuur, strijd tegen discriminatie. De expertise, terreinkennis en legitimiteit van het georganiseerde middenveld verhogen het democratische gehalte en de effectiviteit van het beleid.

resolutie 846 – sp.a wil een Europees wettelijk kader dat het middenveld toelaat te werken zonder enige inmenging van de overheid.

resolutie 847 - sp.a gelooft in burgerparticipatie als belangrijke vorm van democratische inspraak en controle tussen twee verkiezingen in. Burgerparticipatie kan op heel veel verschillende manieren georganiseerd worden. Maar opdat burgerparticipatie werkelijk betekenisvol zou zijn moet de vorm van participatie wel aan een aantal randvoorwaarden voldoen: de burgers moeten een werkelijke impact hebben op het beleid (het resultaat van het proces mag niet zomaar opzij worden geschoven). Er moeten duidelijke afspraken zijn omtrent het verloop van het participatieproces en er moet voldoende tijd worden uitgetrokken voor het proces. Het proces moet professioneel begeleid worden.

resolutie 848 - Voor sp.a is participatie niet alleen een zaak van het zo vroeg mogelijk betrekken van mensen bij beslissingen, maar ook van het stimuleren van iedereen om het beleid mee te creëren. Participatie is ook maatschappelijke activering van mensen, zodat een beleid kan groeien dat zijn impulsen werkelijk van beneden uit krijgt.

resolutie 849 - Eén keer om de vijf jaar stemmen is onvoldoende om permanent de vinger aan de pols van de samenleving te houden. sp.a wil de kloof tussen het parlement en de wereld daarbuiten kleiner maken. Mensen moeten weer overtuigd raken dat ze zelf een rol kunnen spelen in de manier waarop we een samenleving organiseren. Daarom wil sp.a de senaat omvormen tot een volkskamer van alle mensen. De volkskamer bestaat uit 150 leden die in twee fasen uitgeloot worden uit de stemgerechtigde kiezers (met uitzondering van de beroeps politici).

resolutie 850 - De zesde staats hervorming heeft Vlaanderen de mogelijkheid gegeven om over belangrijke gewestelijke aangelegenheden een volksraadpleging te organiseren. Hiervoor dient een bijzonder decreet te worden goedgekeurd. sp.a wil zo'n bijzonder decreet uitwerken dat voorziet in de mogelijkheid van dergelijke volksraadplegingen in maatschappelijk omstreden dossiers die samenleving en politiek voor een heldere keuze plaatsen. Zulke volksraadplegingen zullen met voorzichtigheid worden ingezet en zullen niet worden aangewend voor complexe politieke kwesties die polarisatie in de hand werken.

resolutie 851 - sp.a wil dat minimumstandaarden worden vastgelegd voor de dialoog tussen de Europese Instellingen en de burgergemeenschap. Die dialoog is weliswaar voorzien in art. 11 van het verdrag over de werking van de EU (participatieve democratie) maar bij gebrek aan duidelijk kader blijft die burgerparticipatie tot nu toe beperkt.

resolutie 852 - Buitenlandse financiering van religies (extra-EU) wordt verboden. In de plaats daarvan wordt werk gemaakt van een transparante, gelijkwaardige financiering van erkende religies (waaronder ook de humanistische beweging).

resolutie 853 - De rol van vakbonden staat in verschillende EU-lidstaten onder druk. De EU heeft op dit gebied weinig bevoegdheden maar moet zelf het goede voorbeeld geven door de rol van vakbonden op EU-niveau versterken door zelf meer belang te hechten aan tripartiet overleg en sociale dialoog en door sociale partners een grotere rol te laten spelen in het Europese beleid.

resolutie 854 - We versterken de participatie van groepen wiens stem minder gehoord wordt door de invoering van het stemrecht voor jongeren vanaf 16 jaar en het uitrollen van participatieprojecten die zich focussen op ondervertegenwoordigde groepen.

7.3.3. Lokale besturen: samen sterker

Lokale besturen boezemen doorgaans meer vertrouwen in dan elk ander overheidsniveau. Dat is niet onlogisch. Het gemeentelijk niveau geniet van een sterke democratische legitimiteit: de nabijheid tussen gekozenen en hun kiezers is groot en de lokale verkiezingen en handelingen van burgemeesters en schepenen krijgen ook veel aandacht in de pers. Dat leidt er toe dat lokale politici heel oplossingsgericht denken en vooral op zoek gaan naar werkbare antwoorden op de problemen die zich stellen. Dit brengt heel wat concrete verwezenlijkingen met zich mee zoals groene en wandelzones, een circulatieplan, veilige wegen en fietspaden, evenementen, een goede cultuur- en jeugdwerking.

Het vermogen van gemeentelijke beleidsvoering om het leven van mensen aangenamer en beter te maken is dus heel erg groot. Sommige gemeenten zijn echter zo klein op het gebied van oppervlakte en inwonersaantal en hebben zo weinig fiscale inkomsten dat zij niet tot een brede en slagkrachtige beleidsvoering in staat zijn. Niet elke Vlaming kan dus genieten van het volledige potentieel dat gemeentelijke beleidsvoering in zich draagt. Deze ongelijkheid is een doorn in het oog van sp.a. De enige manier om de dienstverlening aan de mensen - en in het bijzonder de sociaal zwakkeren - toch op peil te houden of te verbeteren bestaat erin op zoek te gaan naar efficiëntiewinsten door intergemeentelijke samenwerking en/of schaalvergroting.

Vandaag is er vaak puntsgewijze samenwerking op vrijwillige basis. Zo ontstaat een onoverzichtelijk kluwen van intercommunales dat moeilijk democratisch te controleren valt. Bovendien vallen de minder sterke gemeenten vaak uit de boot. Deze vorm van geïmproviseerde intergemeentelijke samenwerking is voor sp.a onvoldoende sociaal, democratisch en efficiënt. Wanneer schaalvergroting mogelijk is, moet die op andere manieren gebeuren. In een aantal gevallen zal samensmelting van gemeenten hiervoor de beste manier zijn. In dat geval kan dat enkel op basis van objectieve criteria zoals inwonersaantal, oppervlakte en fiscale draagkracht.

Provincies hebben door de jaren heen een nuttige expertise opgebouwd op het gebied van dienstverlening aan de gemeenten, bijvoorbeeld op het gebied van milieubeleid. Daarnaast kunnen de provincies helpen met het uitbouwen van beleid voor bovengemeentelijke gebieden (zoals de Kempen, de Leiestreek, het Waasland of het Hageland). Het is pas wanneer alle gemeenten grote bestuurskrachtige gehelen zijn geworden, dat de positie van de provincies verandert.

RESOLUTIES

resolutie 855 - sp.a erkent dat het gemeentelijke niveau het beste niveau is op het gebied van democratische legitimiteit, nabijheid en het vermogen om het welzijn van hun inwoners door concrete maatregelen te verhogen. Omdat wij ernaar streven het leven van mensen beter te maken via overheidsbeleid, heeft het gemeentelijke niveau voor ons een bijzonder potentieel en een bijzondere betekenis. Wij willen dan ook dat de autonomie van gemeenten versterkt wordt door het toezicht te beperken tot wat enkel wettelijk moet.

resolutie 856 - De verschillende omvang, fiscale draagkracht en bestuurskracht van Vlaamse gemeenten brengt een ongelijkheid tussen gemeenten en hun inwoners met zich mee. Waar je woont, bepaalt vaak of je al dan niet toegang hebt tot een voortreffelijke en uitgebreide gemeentelijke dienstverlening. Dat gemeenten klein zijn, betekent niet noodzakelijk dat de dienstverlening beperkt of gebrekkig is, al speelt dit wel vaak een belangrijke rol. Dit is voor sp.a onaanvaardbaar, en moet waar nodig opgelost worden door financiële solidariteit en

gemeentelijke samenwerking op een grotere schaal. Wat voor ons essentieel is, is dat iedereen kan genieten van een gemeentelijke dienstverlening die het welzijn zo veel mogelijk verhoogt, waar men ook in Vlaanderen woont.

resolutie 857 - De nieuwe bestuurlijke en financiële rapporteringsverplichtingen voor gemeenten, de stijgende pensioenlasten voor gemeenten en de fiscale gevolgen van de economische crisis, brengen met zich mee dat gemeenten over heel Vlaanderen het met minder middelen zullen moeten doen. Om de dienstverlening op peil te houden moeten gemeenten en OCMW's op zoek gaan naar efficiëntiewinsten door samenwerking op een hogere schaal. Bijkomend kunnen efficiëntiewinsten gemaakt worden door integratie van bepaalde diensten, bijvoorbeeld op vlak van personeels- en IT-beleid of financieel beheer.

resolutie 858 - We willen een investeringspact met de lokale besturen dat hen toelaat de noodzakelijke investeringen te doen zoals in de strijd tegen klimaatverandering. De ambitie is om het investeringsniveau op te trekken tot meer dan 1% van het BBP. Om dat te realiseren zorgt Vlaanderen voor een meerjarenplanning voor investeringssubsidies, inclusief sluitende garanties inzake bedragen en timing. Daarnaast zet ze ook een doeltreffende coördinatie op poten van de investeringsplannen en uitvoering ervan door de gemeenten, intercommunales, nutsbedrijven en het gewest. De federale overheid neemt een deel van de oplopende pensioenfactuur voor haar rekening en compenseert wat via de taxshift bij de gemeenten werd weggenomen. In de strijd tegen fiscale domiciliefraude wordt een project opgezet waarbij de FOD Financiën een risicoanalyse en -selectie uitvoert ten behoeve van de gemeenten, o.a. op basis van nutsgegevens.

resolutie 859 - Wanneer schaalvergroting nodig is, moet die op andere manieren gebeuren. sp.a wil dat de bestuurseenheden op alle vlakken en niveaus de meest hoogstaande dienstverlening kunnen garanderen met respect voor de eisen van de transparantie en met de noodzakelijke intergemeentelijke solidariteit. In een aantal gevallen zal de versmelting van gemeenten de beste manier zijn. Als dat gebeurt, dan moet de uitvoering daarvan gebeuren binnen een afwegingskader van objectieve criteria zoals inwonersaantal, oppervlakte en fiscale draagkracht en door middel van een participatief traject met oog voor de gevoeligheden van de inwoners en de specificiteit van de lokale context. De fusie kan er enkel op gericht zijn te waarborgen dat werkelijk elke gemeente een vastgesteld hoog niveau van dienstverlening heeft of kan krijgen.

resolutie 860 - sp.a is gevoelig voor de specifieke situatie van grootsteden. Deze hebben eigen noden en problemen die een toegespitst grootstedenbeleid vereisen. Bovendien hebben diezelfde grootsteden een voldoende grote bestuurskracht om eigen regelcapaciteit te ontwikkelen. Het voorgaande impliceert dat een aantal Vlaamse en provinciale bevoegdheden naar die steden overgeheveld moeten worden. Voor een aantal uitdagingen inzake ruimtelijke ordening, woonfiscaliteit en mobiliteit kunnen stadsgewesten opgericht worden.

resolutie 861 - Voor sp.a moet meer aandacht gaan naar de problematiek van steden en gemeenten in de periferie van de grootsteden. De snelle demografische groei in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de uitwijking van heel wat gezinnen zorgen voor een versnelde ruimtelijke en demografische druk op de randgemeenten van het BHG. De lokale besturen moeten extra ondersteuning krijgen uit het Gemeentefonds en uit integratiemiddelen teneinde deze regio leefbaar te houden en de demografische groei op een ordentelijke en gastvrije manier te kunnen opvangen. De door de Vlaamse regering aangekondigde erkenning van Vilvoorde als centrumstad moet voltooid worden.

resolutie 862 - Er is op dit ogenblik een groei van intercommunales die niet democratisch genoeg gecontroleerd worden, duur zijn en de structuur van de gemeentelijke overheid verduisteren. Daarom moet het aantal intercommunales gereduceerd worden. Die reductie van het aantal intercommunales zal deels vanzelf gebeuren, als gevolg van de versmelting van gemeenten tot grote bestuurskrachtige gehelen. Door die operatie verdwijnen alvast een aantal kleinere intercommunales uit noodzaak en blijven vooral de grote nuts-intercommunales over.

resolutie 863 - In de overblijvende intercommunales wil sp.a het aantal ambten in de raad van bestuur verminderen. Zo worden ze efficiënter. Dit moet gebeuren door voor te schrijven dat de vertegenwoordigers van de gemeenten in intercommunales voortaan bij voorkeur bevoegde schepenen moeten zijn. Zij hebben meer expertise en ondersteuning dan gemeenteraadsleden, en kosten geen zitpenningen. In de nog overblijvende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden wil sp.a de sociale partners en het middenveld structureel betrekken in de Raden van Bestuur.

resolutie 864 - sp.a wil dat de schepenen die de gemeenten vertegenwoordigen in de intercommunale verplicht worden op halfjaarlijkse basis uitgebreid verantwoording af te leggen in de gemeenteraad over hetgeen zij in de intercommunales besproken of beslist hebben. Deze maatregel verhoogt de democratische controle op en de efficiëntie van de overheid.

resolutie 865 - Een belangrijke taak voor de provincies is de 'gebiedsgerichte werking'. Daarbij ontwikkelt de provincie voor bovengemeentelijke gebieden die dit wensen specifieke initiatieven. Deze flexibele geografische werking is voor de betrokken gebieden vaak zeer belangrijk en vruchtbaar en kan alleen door de provincie geleverd worden.

resolutie 866 - Zolang de gemeenten niet versmolten zijn tot bestuurskrachtige gehelen die autonoom een hoog niveau van lokale dienstverlening moeten aanbieden, laten we de provincies in hun huidige vorm voortbestaan.

7.3.4. Staatshervorming

Sinds de 6^e staatshervorming ligt het zwaartepunt in België - wat bevoegdheden en middelen betreft - bij de deelstaten. Bij deze staatshervorming heeft sp.a ernaar gestreefd om die bevoegdheden over te hevelen die ter wille van de kwaliteit van de dienstverlening beter door de deelstaten uitgeoefend worden. sp.a ijverde er daarom voor om de bevoegdheidspakketten die Belgisch bleven en degene die Vlaams werden, zo samenhangend mogelijk te maken. Niet een staatshervorming 'op zich' is voor sp.a immers het doel, wel de Vlaming een zo goed mogelijke dienstverlening door de overheid bezorgen. sp.a is hierin consequent: wanneer na grondige evaluatie blijkt dat via een herschikking van bevoegdheden, in welke richting dan ook, een volwaardiger en zinvoller beleid kan gevoerd worden, dan moet dit bekeken worden.

RESOLUTIES

resolutie 867 - Voor sp.a moeten bevoegdheden zich bevinden op het niveau waar de beste dienstverlening gewaarborgd kan worden. Wanneer daarvoor na grondige evaluatie een herschikking noodzakelijk blijkt, dan zijn bevoegdheidsoverdrachten – in welke richting dan ook – mogelijk.

7.4. MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

sp.a blijft resoluut kiezen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dit betekent dat ondernemers een beleid voeren dat bewust rekening houdt met economische, sociale, ecologische en culturele gevolgen op korte en lange termijn voor de maatschappij. Hierbij is transparantie en een continue dialoog met alle belanghebbenden van cruciaal belang.

Coöperaties helpen een duurzame economie uit te bouwen die welvaart met zich meebrengt, die efficiënt functioneert en waar de samenleving opnieuw grip op krijgt. De coöperatie is een volwaardige partner in de economie. Coöperaties moeten de kansen krijgen die ze verdienen. Een stevig wettelijk kader erkent coöperaties, legt hun rol vast, valideert hun maatschappelijke meerwaarde en biedt de nodige ondersteuning.

Overheidsbedrijven werden in het leven geroepen om taken van openbaar nut te vervullen, juist omdat het openbaar nut meer verlangt dan het streven naar winstmaximalisatie wat inherent verbonden is aan de private sector. Zeker bij overheidsbedrijven is het dan ook van groot belang dat verantwoord wordt omgegaan met de effecten van de activiteiten en beslissingen op de maatschappij zelf. Om het maatschappelijk verantwoord ondernemen bij overheidsbedrijven aan te scherpen pleit sp.a voor meer participatie van belanghebbenden en gebruikersorganisaties met stemrecht in de raad van bestuur van deze bedrijven.

Nadat DEXIA Bank voor de tweede keer onderuit gegaan was koos de overheid ervoor om de bank over te nemen en hem om te dopen tot BELFIUS. Dit voor de prijs van 4 miljard euro, of nog 363 euro per inwoner van het land. Sindsdien is er geen democratisch en publiek debat gevoerd over waar we met de bank naartoe willen. sp.a wil van BELFIUS een echte publieke bank maken zodat de vrijheid en middelen behoudt om zelfgekozen doelen doelen (zoals bijvoorbeeld het verwezenlijken van klimaatdoelstellingen) te realiseren. Democratische controle is immers het sleutelwoord bij publieke banken.

RESOLUTIES

resolutie 868 - Multinationals die actief willen zijn in de EU, moeten voldoen aan een aantal strenge eisen, gebundeld in een Europees Paspoort voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Hiertoe moet de European Single Market law aangepast worden. Enkele voorbeelden van eisen: verplichtingen inzake de vertegenwoordiging van werknemers in de raden van bestuur. Verplichtingen inzake gendergelijkheid, zoals gelijk loon, het aandeel vrouwen in de raden van bestuur, procedures tegen ongewenst gedrag en een bedrijfsbeleid dat een goede balans tussen werk en vrije tijd garandeert. Verplichtingen met betrekking tot de beperking van de loonkloof in het bedrijf of tot de omvang van bonussen voor managers, transparantie inzake loonverhoudingen of de loonkloof. De verplichting om financiële en niet-financiële vermogens niet in belastingparadijzen onder te brengen. Verplichtingen inzake de milieu-impact van het bedrijf (carbon footprint, afvalmanagement, grondstoffenmanagement, geluidsimpact op de omgeving, ...).

resolutie 869 - Naar Italiaans voorbeeld (ASviS) pleit sp.a voor de uitbouw van een Nationale duurzame ontwikkelingsalliantie. In zulk een alliantie gaan overheden in dialoog met alle betrokken stakeholders. Het realiseren van een duurzame ontwikkelingsagenda wordt sterk bevorderd wanneer een breed scala aan sociale groepen en stakeholders er hun schouders mee onder zetten en actief mobiliseren. Een EU-breed netwerk van sterke nationale allianties zal dan ook een enorme boost geven aan de realisatie van een duurzame ontwikkelingsagenda.

resolutie 870 - sp.a promoot een grotere diversiteit aan bedrijfsmodellen: modellen die coöperatiever zijn, rekening houdend met sociale en ecologische overwegingen, bijdragen tot een eerlijkere verdeling van welvaart en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

resolutie 871 - sp.a vindt dat er werk moet gemaakt worden van een Europees wettelijk kader voor alle vormen van sociale economie (coöperatieve vennootschappen, stichtingen, verenigingen, ...).

resolutie 872 - Coöperaties zijn terug van nooit echt weggeweest. Ze spelen in op veranderende maatschappelijke tendensen zoals het groeiende milieubewustzijn, de combinatie van wonen met zorg of de stijgende vraag naar lokale en authentieke producten. Ze gaan op een sociale en groene manier te werk en combineren participatie met efficiëntie. Op vandaag ontbreekt het echter aan een stevig wettelijk kader. sp.a wil dan ook dat het nieuwe wetboek van vennootschappen en verenigingen een volwaardig apart boek voor coöperaties bevat. De coöperatie zijn immers geen afgeleide van de nieuwe BV-vorm.

resolutie 873 - Coöperatief ondernemen wordt vandaag in een adem vermeld met sociale economie. Toch is het een volwaardige vorm van ondernemen die in elke sector past. Door hun grote meerwaarde en de nood aan een gecoördineerd beleid moet coöperatief ondernemen een volwaardige ministeriële bevoegdheid worden van de minister van Economie.

resolutie 874 - Dankzij specifieke financieringsinstrumenten maken we de verdere ontwikkeling van coöperatieve niches mogelijk. We schenken bijzondere aandacht aan de ontplooiingskansen van onder andere coöperatieve initiatieven in de hernieuwbare energie, collectieve mobiliteit, welzijn, kinderopvang en wonen. sp.a steunt ook 'lokale coöperatieven 71' in deze sectoren en daar waar gemeenten en steden als coöperant - of inwoners van steden, wijken of dorpen - als coöperant deelnemen.

resolutie 875 - We pakken het hiaat van coöperatief ondernemen in het onderwijs aan. sp.a neemt coöperatief ondernemen structureel op in de leerplannen economie van het secundair onderwijs en integreert ze bij bedrijfsprojecten in de klas. Daarnaast moet er bij de bestaande managementscholen een MBA-opleiding komen, zodat toekomstige managers een leertraject volgen dat grondig ingaat op alles wat met coöperatieve organisatie te maken heeft (zoals strategie, marketing, HR, innovatie, leiderschap, governance, en corporate finance).

resolutie 876 - Publieke of publiek gereguleerde not-for-profit ondernemingen zoals drinkwatermaatschappijen, distributienetbeheerders, ziekenhuizen, publieke huisvestingsmaatschappijen, multi-nutsbedrijven en publieke openbaar vervoer bedrijven kunnen een zeer belangrijke rol spelen in het bestrijden van ongelijkheid en het promoten van duurzaamheid. Enkele voorbeelden: drinkwatermaatschappijen die gratis drinkwaterfonteinjes plaatsen op publiek toegankelijke plaatsen, distributienetbeheerders die acties ondernemen op gebied van energie-efficiëntie, district heating, prefinanciering van e-innovatie projecten, collectieve renovatie van gebouwen, plaatsen van zonnepanelen op gebouwen van publieke huisvestingsmaatschappijen waar de huurders de voordelen van plukken. Deze not-for-profit ondernemingen moeten gestimuleerd worden om dit beleid te voeren.

resolutie 877 - We verankeren opnieuw het principe in de wet van 21 maart 1991 dat de overheid meerderheidsaandeelhouder moet blijven van de huidige overheidsbedrijven.

resolutie 878 - sp.a wil een hertekening van de samenstelling van de raden van bestuur van de overheidsbedrijven zoals de NMBS en de post. Om het maatschappelijk verantwoord ondernemen bij overheidsbedrijven aan te scherpen pleit sp.a voor meer participatie van belanghebbenden, gebruikersorganisaties en personeel met stemrecht in de raad van bestuur van deze bedrijven.

resolutie 879 - sp.a is tegen de beursgang van BELFIUS. sp.a wil van BELFIUS een echte publieke bank maken zodat ze de vrijheid en middelen behoudt om zelfgekozen doelen (zoals bijvoorbeeld het verwezenlijken van klimaatdoelstellingen) te realiseren. Democratische controle is immers het sleutelwoord bij publieke banken.